

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 50 fill.
 Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
 Kéziratok nem adtnak vissza.
 Hirdetések árazabály szerint.

A szerb hadsereg.

Mióta a „fiatal ur“, ahogy György szerb trónörökös, ezt a hányaveti kis idiótát otthon titulálják, háborusdit akar mindenáron játszani, hogy ne csak az ő bugyogóját porolja ki a koronás papa, hanem az egész szerb népen is elverjék a port, a gyöngébb szívek némi aggodalommal látják a szerbek készülődését s szörnyülködve konstataják, hogy igenis lesz háboru, mert Szerbia ime 100.000 hadisátort rendelt meg. Némi megnyugtatóssal közöljük a szerb hadsereg mai állapotát és besztását, melyből nyilvánvaló, hogy a szerbek legfeljebb guerilla-harcban érhetnek el annyi eredményt, hogy magukat ideig-óráig fentarthassák, de mihelyt nyílt ütközetre kerül a dolog, úgy járnak, mint Szlivnicánál, hol Sándor bolgár fejedelem alaposan elverte őket.

Szerbia ellenálló képességének vizsgálatánál az ugynevezett várakat teljesen figyelmen kívül kell hagynunk, hogy ezt a szerbek is tudják, kitűnik abból, hogy mihelyt a hadjárat megkezdődik Belgrádot kiűritik s a kormányt Nisbe helyezik át. Ami a szerb hadsereget illeti ez első tekintetre nem kelt kedvezőtlen benyomást. A tisztek elegánsak, a katonák jó egyenruhákban szinte csodálatos fegyelmet tanúsítanak. Ezzel azonban mindent elmondunk a szerb hadsereg előnyére. Mert a parádén túl a szerb katona kiképzése nem igen terjed.

Szerbiában a hadkötelezettség általános. Minden fegyverfogható ember hadköteles 21—45 éves koráig s évente 18.000 embert soroznak be. A tényleges szolgálat a gyalogságnál 18 hónap, a lovasságnál és tüzérségnél két év. Mozgósítási célokra a rendelkezésre álló légénység három „ban“-ba van beosztva. Az elsőbe a 21—31 évesek, a másodikba 31—37, a harmadikba a 37—45 évesek tartoznak.

Az I. „ban“ áll 16.000, a II. 80.000, a III. 50.000 emberből, ebből azonban nem árt 10 százalékot levonni s így Szerbia háboru esetén 265.000 emberrel rendelkezik.

A harcoló haderő öt hadosztályba van osztva Nis, Valjevo, Belgrád, Kragujevac és Zajcsár főhadiszállással. Mindegyik hadosztály négy gyalogezredből áll, béke idején egyenként három, háboruban négy zászlóalj, vagyis egy hadosztály hadi létszáma

16.000 ember. Minden hadosztály egy-egy tábori tüzérezreddel (9 üteg és 6 löveg) rendelkezik. Béke idején a hadosztálynak nincs lovassága, de mozgósítás esetén mindegyik hadosztály 400 lovaszt állít a saját területéből, mely csapatnak emberei és lovai már béke idején lajstromozva vannak.

Az öt hadosztály mellett van még egy lovashadosztály is két dandárral, e lovashadosztály hadi létszáma 80 tiszt és 3200 ember. A tábori lövegek mellett még 6 haubic-üteg és 6 hegyi üteg áll rendelkezésre két zászlóalj gyalogtüzérral. A mozgósítás állítólag gyorsan történhetik s azt mondják, hogy Szerbia mozgósítás esetén tíz nap alatt 125.000 ember gyalogságot, 5200 ember lovasságot és 330 löveget vethet a határra. A tiszteknek mintegy kétharmada a hadapródiskolából, egyharmada pedig a légénységből kerül ki, ez utóbbiak azonban nem nyerhetnek magasabb tiszti rangot.

A szerb hadi terv természetesen csak az lehet, hogy Boszniába törjenek be, az ottani lakosságot föllázítsák s a montenegróikkal megerősödvé, az osztrák-magyar haderőt onnan kiszorítsák. E terv azonban teljesen kilátás nélkül való, még akkor is, ha az osztrák-magyar haderő egyelőre visszavonul. Szerbia barátai is tudják ezt nagyon jól, hiszen a román külügyminiszter is azt mondta, hogy a szerbeknek Bosznia annexiója után nem marad más hátra, mint „hősiesen meghalni vagy tönkre menni, mint az egereknek az egérfogóban.“

A vármegye közgyűlése.

Bácsbodrogvármegye törvényhatósági bizottsága kedden tartotta évnegyedes rendes közgyűlését Fernbach Károly, főispán elnöklété alatt. Jegyzőkönyvvezető Mihajlovics Kornél főjegyző, a felszólamlókat jegyzi Lederer Pál, tiszteletbeli főjegyző. A bizottsági tagok szokatlanul nagy számban jelentek.

A megyei telefonhálózat.

Az alispáni jelentéshez Ungár Lajos szóval fel, s interpellálja az alispánt a telefonhálózat teljes kiépítése céljából.

Az alispán feleletében kifejti, hogy az állam vállalkozott a kiépítési költségek kétharmadának fedezésére, de ezen hozzájárulást nem adta meg oly mérvben, hogy a hálózat kiépíthető lett volna. Ha azonban a vármegye áldozatkészségére számíthat, akkor a legközelebbi közgyűlés elé a kiépítésre vonatkozólag javaslatot terjeszt.

A Ne temere.

A törvényhatósági átiratok között foglalt helyet Debrecen hirhedi körirata a Ne temerere vonatkozólag. Az állandó választmány *Latinovich* Pál indítványa alapján javasolja, hogy a hirhedi átiratot egyszerűen irattárba helyezték, amit a közgyűlés meg is tett, az örök feledés leplével takarva így be a hirhedi okvetetlenkedést.

Személyi hírek.

A Magyarokanizsán és zentán megejtendő tisztújításhoz elnökül Mihajlovics Kornél, főjegyzőt küldték ki.

Tiszti ügyész helyettesnek dr. Csernyus Pált választják meg.

Milosev Iván, Kovacev Proka, Baity Kuzman, Volity Pavo, Gyurgyev Perszida felebbeznek Sztapár községnek azon határozata ellen, mellyel segélyüket megtagadta. A község utasítatik a segély kiadására.

Csávoly község rendőrségének 100—100 korona ruházati pótlékot szavaznak meg.

Bereg község utasítatik, hogy a községi alkalmazottak fizetésére vonatkozólag új határozatot hozzon. Tündéres község előjáróinak fizetését emelik. Piros község egyik kisbírójának fizetését emelik. Okér község irnokainak fizetését emelik. Begecs, Ujsóvár, Palánka, Zenta, Cservenka, Bátmonostor, Csátalja, Felsőszentiván, Bácsbokod, Bajmok, Turja, Monor, Tiszakálmánfalva, Dunagárdony, Sajkáslak, Titel, Alsókabol és Káty községeknél alkalmazottak fizetésének rendezésére vonatkozó határozatait jóváhagyják.

Választmányok megalakulása.

Az igazoló választmány tagjai lettek: Elnök Vojnits István, kinevezés utján: Falcione Lajos, Szemző Gyula, Szilágyi Mór; választás utján Popovics Sebő, Skultéti Ferenc, Schmausz Endre, legifjabb Szemző Gyula, Zátonyi Dezső.

A gazdasági választmányba megválasztottat harminc tag, közöttük Amon Bálint, Drach Antal, Evetovics János, Galambos Pál, Falcione Lajos, Geyer Péter, Heintz Albert, Karácson Gyula, Matkovics Béla, Piloszanovits József, Popovics Sebő, Rác György, Szemző Gyula, Szilágyi Mór, Zákó István, Szauerborn Károly stb.

Tanügyek.

Elutasítják Porray Ferenc felebbezését a Zentán felállítandó kised ododa építésének elhalasztása ügyében. Elutasítják Knézy Péter felebbezését a doroszlói iskolák államosítása ellen, Jövőhagyják Péterréve határozatát új tanterem építésére vonatkozólag. Kölpényben és Petráson állami ovodát építenek. Moholon leírják az iskola alap köveit.

Ujverbász határozatát mellyel a gimnázium építésére 75432 korona 81 fillért szavaz meg, jóváhagyják. Kulán ipartanítéletet létesítenek.

Csonoplán iskolaszolgái állást létesítenek. Péterrévén tanyai iskolát építenek. Monor község új iskolaépületét beburorozzák. Alsókabolon az iskolaalap kamathátralékait leírják. A zentai munkás gimnáziumnak évi 2000 korona segélyt szavaznak meg. Monor község ovodáját felszereli.

Segélyek.

Szilágyi, Bácskertes, Bácsszentiván, Csurog községek határozatát a szegedi siketnémák intézetének támogatására vonatkozólag jóváhagyják. Dunagárdony község 30 szegény iskolás gyermeket téli ruhával lát el. Titel község Ilits Emilnek 1910-re 100 korona tanulmányi segélyt szavaz meg. Kálmán Péter festőművész növendéknek három évre 1000 koronát szavaznak meg. A gyöngyösi görög templomnak 50 korona segélyt szavazott meg.

A magyar földrajzi társaságnak a Nagyalföld tanulmányozási céljára öt éven át 200 koronát adnak.

Türr Istvánnak Baján emelendő szobrára 1000 koronát szavaznak meg.

Müller János torzsainak 200 kor., Vámos Mihály adainak 300 kor., Juhász Lukács martonosinak 170 koronát hagynak jóvásegélyképen.

Építési ügyek.

Elfogadják az alispán előterjesztését a bácsalmás-tataházi közút kiszélesítéséhez szükséges terület megszerzése tárgyában. Elfogadják ugyanennek előterjesztését a marhahajtó utak kijelölése tárgyában. Tiszta-Isztvánfalva járdáit kikövezi. Okéren ártézi kutat fúrnak. Kölpényen járványkórházat és menházat építenek. Ujpalánka kibővíti a községi halottsházát. Mohol határozatát a gör. szerb iskola építése tárgyában elfogadják. Kulának az utcakikövezésre vonatkozó határozatát jóváhagyják. Jóváhagyják Kis-hegyes község határozatát, melylyel a létesítendő rakodó megállóhely céljaira 50.000 korona kölcsönt vesz föl. Borócz község határozatát 25.000 korona kölcsön felvételére, vasuti hozzájárulás címén jóváhagyják. Szenttamás a vasúthoz járdát épít.

Egyéb ügyek.

Elutasítják Csikos Adám felebbezését a Csurogon létesítendő II. gyógytár ügyében.

Kunbaja egyes iparosokat eltilt a hevívásár látogatásától.

Ofutak 5000 korona kölcsönt vesz föl. Tiszta-Isztvánfalván gyógyszerárt állítanak föl.

Palonán kálvária alapot létesítenek.

Dunocésében 240 koronával váltják meg a plébánia földek természetbeni megmunkálását. Zentán hordójelző hivatalt létesítenek. Bácsgyulafalva utcáit és tereit szabályozzák.

Elfogadják ezeken kívül több községi költségvetést és szabályrendeletet.

Keresztény szociálista népgyűlés.

Mult vasárnap keresztény szociálista népgyűlés volt nagyszámu közönség előtt Jánosalmán. A központ kiküldötte Szalánczy Andor, országsszerte ismeretes keresztény szociálista agitátor, szónokolt. Igazán meggyőző szavakkal hadakozott a jogfosztó, új választási törvényjavaslattal szemben úgy, hogy a népgyűlés egyhangu határozattal felszólította Lázár Pált, a bácsalmási kerület képviselőjét, Andrásynak új választási törvényjavaslata elleni küzdelemre s mint-hogy a függetlenségi pártnak is sarkalatos programpontja, az általános, titkos községenkénti, egyenlő, fuvardíját elvető szavazati jog követelése. Szalánczy fejtegette még a keresztény szociálisták nemzetmentő munkáját, mely a béke, a szeretet jegyében tör előre és buzdította a katolikus magyarságot a katolikus ujságok pártolására. A népgyűlés elnöke Dudás Péter, keresztény szociálista körünk érdemes elnöke volt, a ki szép szavakkal nyitotta meg és zárta be a nagy hatást elért gyűlést.

A szabadkai Iparkiállítás.

Sikerült iparkiállításunk iránt egyre fokozottabb érdeklődés mutatkozik.

A nagy teremben látják ifj. Horváth Józsefné, harisnyakötő kiállítását. Versenyképes munkái meglepnek. Onkéntelenül is kérdezzük, mért nem iparkodik kivitelre is gyártani a szabadkai harisnyakötő ipar.

Sz-jgyártóink kiállításai mintaszertűek. Andrassy György és Kovács Pál képviselik ezen iparágat.

Izléses, szép munka Majláth Gergely kályhás kiállításá. Egyike lesz ezen iparág azoknak, mely a kiállítás készítményekből is következtetve, könnyen kivitelre dolgozhat.

Mészáros István sütő kiállításá most is oiy elismerést érdemel, mint aminőt két évvel eze.ött kivivott magának. Rukavina Ernő és Mayer Géza kiállításai is dicséretet érdemelnek.

Különös figyelmet érdemel Szende Oszkár aranyműves kiállításá. Munkája izléses, nem kiáltó és tömör.

Meg lep a nagy teremben a többek között Törtei Tamás szobrásznak kiállításá. Gaal Ferenc siremiékét állítja ki. Gaal Ferenc domborművü alakjával. A tervet Salga Mátyás készítette. Meglepők saját faragásu szobrocskáit. Munkája szabatos és szép. O is iparkodhatnék az olasz gipszöntvények kiszorítására és pedig, kiállításából ítélve, nagy sikerrel.

A gazdasszonyoknak különös elismerést vivta ki Kaich Dezsőné mosó és vasaló intézetének kiállításá.

A szűcsipar remekait állította ki Maurer Antal. Megmutatta, hogy készítménye bármelyik külföldi készítményt felülmúl izlességével, könnyűségével és jóságával.

Nánay Mihály diszmagyarja, minden tulajás nélkül mondhatjuk, remek munka. Ed-dig a diszmagyarért de nagyon sok pénz vittek Budapestre, pedig az ottani készítmények jóval hátrább állanak Nánay munkájánál.

Sefcsics Mátyásné gyermekruha készítő kiállításá is kifogástalan. Izléses, könnyü, jó munka.

Bartek Károly, rézműves munkái a mennyiben gyakorlatiak, épen olyan erősek, tömörök is, s kivitelük tiszta, sima, könnyü.

Barth Henrik női szabó női színházi köppenyt, női téli kabátot és kosztümöt állított ki. A divat minden követelményei érvényesülnek a kiállított tárgyakon.

Brunner Gyula czukorkagyáros izléses kiállításá kivitei versenyképességet igazol.

Krécsy A. Nándor könyvkötő kiállításában különösen meglepők remek diszdobozai és papirlemez kályhaellenzői. Ezek iparművészeti tárgyak, melyeknek festményei is értékesek. Mária Laura nővér, Auber mann Teri és Derner Emmike festették. Kötésői erősek.

Filoy Jenő könyvkötészete is feltűnik izléses, erős és szabályos munkáival.

A gyári ipar kiállításá örvendetes jelenség Szabadka e téren tapasztalható haladásáról. A gázgyár, a kőfaragó és márványipar részvénytársaság, Kunetz Kálmán és társa fehérmű gyáros, Reiter László gépgyára, Weinhut és fia czeleluidáru gyáros, Bröder Lajos keményítő gyáros a kiállítók.

Weisz János Antal vízvezeték és vilamszerelő kiállításá a hasonló dolgokban kívánatos művészeti jelleggel is bír. A kényelmet és izlést minden tekintetben kielégítő felszerelése megkövetelik az elisme-

rest. Szép könnyü munka vas virágálványa is.

Meg kell még említenünk Faragó János mázólo munkáját. A kiállítás ismertetését holnap folytatjuk.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Szabadka törvényhatósági bizottsága e hó 31-dikén tartja decemberhavi rendes közgyűlését.

— **Az iparosok ünnepe.** Az iparkiállítás kiténő sikerének öröme Reiser Lajos dr., tegnap este vendégül látta vendégszerető hajlékában az összes kiállítókat, jurytagokat és jóbarátokat. A szeretet, melyet Reiser a szabadkai iparfejlesztésért magának az iparosok részéről kivivott, őszintén nyilatkozott meg, s együtt tartotta a vendégeket a késő éjszakai órákig. A házigazdát és háziasszonyt Pálffy, a szegedi ipartestület alelnöke és vasgyáros köszöntötte föl. Felköszöntöket mondtak még Aczél Henrikre, Németh Simonra. A kisiparosokat Pietikoszics András dr., ügyvéd köszöntötte föl.

— **Tanügyi kinevezések.** A magyar királyi vallás és közoktatásügyi miniszter Klement Antal ujvidéki felsőkereskedelmi iskolai tanárt a IX. dr. Vajda Gyula szabadkai állami felsőbb leányiskolai igazgatót a VII. — Berzevicsi Gizella, Tantos János és Kalmár Jolán tanítónőket illetve tanító a IX. fizetési osztályba. — Vemcsányi Adél ujvidéki állami polgáriskolai igazgató tanító a VIII. — Asbóth Aline rendes tanítónőt a IX., Török Józsefet pedig a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Pásztorjáték.** A helybeli katolikus legényegyesület folyó hó 27-én, vasárnap este 8 óraker pásztorjátékot rendez. Szinre kerül: Betlehemi Bakter. Utána Tombolajáték lesz. Jegy ára pásztorjátékhoz és tombolajátékhoz együtt 80 fillér. Este a pénztárnál: 1 kor. Allóhely 20 fillér. Kezdeté 8 óraker.

— **Uj tanítói állások Csantavéren.** Zundl Péter, egyházmegyei főtanfelügyelő meglátogatta a csantavéri iskolát, s a tapasztaltak és a tanítók testvéri egyetértése fölött legnagyobb meglegedésének adott kifejezést. Ugyanezen alkalomból iskolaszéki ülést is tartottak, melyen a jövő tanévtől kezdődőleg két nő és két férfi tanítói állást szerveztek.

— **Eljegyzések.** Ifj. Csonka József jánosalmi lakos községi végrehajtó, eljegyezte Rémről néhai Hirmann Miklós jegyző szeretetreméltó és bájos leánykáját Matildkát. — Ulreich László eljegyezte Tary Ilonkát Szabadkán. — Trapp András pékmester eljegyezte Horváth András leányát Erzsikét.

— **Sztabári előljároság választás.** Az ó-sztabári előljároság választásánál Tripolszki elnökölt s a jelölésből kihagyta a községi árvaatyát, a községi pénztárnokot és Momirovics dr. községi orvost. A szerb radikálisok között ez nagy felháborodást keltett s ha csendörök nincsenek, vér is folyt volna. Az elnök a liberalis szerb jelölteket egyhangulag megválasztottaknak jelentette ki.

— **Az Ujvidéki Keresztény Szociális Egyesület** vigalmi bizottsága f. évi dec. 26-án szombatou esti fél 5 óraker ünnepi előadást tart, melynek műsora a következő:

1. A kis gazdasszony. Monológ előadja Kott Etel. 2. A kis Savoyard. Szavalja Spiesz Katuska. 3. A különféle mesterségek. Tréfás felolvasás, tartja Nagyfejő Endre. 4. Szalmaözegey. Bohózat, Ney K.-tól. Szereplő

A betegsegélyző pénztár összes helyiségei

☛ főposta közelébe 1909. évi május hó 1-étől kiadó. ☛

Irodának, üzlethelyiségeknek és privát lakásnak is alkalmas.

==== Bővebbet KOVÁCS BÉLA háztulajdonosnál Damjanich-utca 299-ik szám alatt. ==== 675-11-6

személyek: Nagyfejeő György, Horváth Viki, Vasas Imre, Exler Lajos, Szlama Katica, Vučskovics Ferencz. Rendező: Brezina István. 5. Napoleon hadjáratai 60 színes vetített kép. Előadja Barsy Viktor.

— **Tanítóválasztás.** A zombori római katolikus iskolaszék kedden tartotta tanítóválasztó ülését. Gräff István beltéri tanítót az I-ső osztály vezetéséből a III. osztály vezetésébe helyezte át. A Léway József eltávolítása folytán megüresedett beltéri tanítói állásra Parosetics Ferencet választják meg és az I. és II. osztály vezetésével bízzák meg. Az új állásra több pályázó volt. A szavazásnál Orbán Gy. 15, Angeli 3 szavazatot kapott.

— **A katolikus sajtóegyesületnek.** Dombi Márk, bajai cisztercita, főgimnáziumi tanár, a katolikus sajtóegyesületnek tiz koronát adományozott.

— **Szilveszter estély Csantavéren.** Folyó hó 31-én Calicot estélyt rendez az odaváló jótékony nőegylet Pétkov Sándor vendéglőjének helyiségében.

— **Talált csecsemő hulla.** A rendőrség ma a városligetben egy megfagyott hathónapos csecsemő hulláját találta. A lelketlen anya után megindították a nyomozást.

— **Karácsonyi és ujévi ajándéku** ajánlunk csinos parfüm, szappan és Manicure kazettákat nagy választékban. *Wachsmann Dezső és Társa, Drogéria, Kossuth-utca 17.*

— **Tolvaj boltosinas.** Szeleskó Viktor, Sugár Manó fűszeres tanonca fűszerárakat vitt Czvikker honvédezedeshez. A konyhában a szakácsné az áru átvételével volt elfoglalva. Elfoglaltságát a fiu arra használta föl, hogy az asztalról a szakácsné tiz koronáját tartalmazó pénztárcáját ellopta.

— **Betörés ékszerész üzletbe.** Szegedről táviratilag értesítették a rendőrséget, hogy Székely Ferenc ottani ékszerész és órász üzletébe betörték és onnan ötven ezüstórát és 30 különféle láncot loptak el 1500 korona értékben.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjúság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

Karácsonyi vásár!

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!

Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50 - 90% engedménnyel. —

A leszállított árban kapható könyvek jegyzékét kívánatra ingyen megküldöm.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

A monoklis tudós.

A „mi tudósok“ egyik igen tipikus alakja a két ballábú párti dr. Pataj Sándor Zomborban. Mióta monoklit visel, különösen pedig mióta a zsidó járomba fogott „Igazság“ című lapot Nagy Gyurkák, Kalmár Antalok és Jászi Oszkárók szellemi termékeiből sikerült összeállítania, azóta ő a tudományok Lengyel Zoltánja, azóta a tudományok kezeléséhez senki sem ért annyira, mint ő.

Ez a tudományokat monopolizáló „monoklis“ mi thodás óhr“ vasárnap szigoruan tudományos (?) előadást tartott az „istenítéletéről“ és pedig igen előkelő helyen: a szabad liceumban. Valóban szenzációs cím: „Az istenítéletekről.“ Ezer számára tódult is oda a hatvan egynéhány jámbor hallgató. Aki az orrok s a fülek rendellenes berendezéseit ismeri, az könnyen meggyőződhetett a felől, hogy néhány kíváncsi keresztény hallgatón kívül csupa khóbi meg rüfke él-

vezte a „szigoruan tudományos“ előadást. Persze a középkori sötétség s a papi népbűbítés most már „szigoruan tudományos“ alapon ország s világ előtt lelepleztetett.

A modern leleplezés hatása alatt néhány keresztény hallgatónak megcsömörlött a gyomra s kénytelen volt a teremből távozva pótolhatatlan veszteséget okozni önmagának és a tudománynak. Pedig aki csak egy kis történelmet tanult s aki csak felületesen is ismeri az egyház erkölestánát, az röviden beláthatja, hogy Pataj ur a közönség becsapásában utazott s tudományos álarc alatt régi százszor is elcsépeit és agyoncáfolt ócskaságokat mutatott be a szabad liceum tudományszomjas hallgatóságának, épen az egyház s az egyházi férfiak voltak azok, kik a leghatározottabban küzdöttek általában véve a babona s különösen a népitélet ellen melyekről az egyház krisztusi erkölestana mindig azt tanította, hogy bün.

Ha tehát valaki tudós színében akar feltűnni, az tartsa kötelességének, hogy amit állit és fejteget, annak nemcsak tudományos színezete legyen, hanem igazságos is.

Ma már mindenki csak arról beszél, hogy igazán alkalmas és olcsó ajándéktárgyak, ugymint:

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjúsági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék

levélpapír ujdonságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, íróasztal felszerelésekben. Nagy választék olcsó és mesés szép

karácsonyfa diszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Tessék a cégre figyelni! * Villamos megállóhely.

Sortüz egy erdőőr lakására.

Tegnap éjjel csaknem életével lakott a kristyóri erdőőr becsületessége miatt. A kristyóri erdőben napirenden volt a falopás és az erdőőr sohasem tudta a tetteseket elfogni, sőt egyáltalán még csak felvilágosítást sem tudott adni a helyzetről. Ebből arra lehet következtetni, hogy az erdőőr összejátszik a fatolvajokkal, miért is új erdőört fogadtak a kristyóri erdőbe.

Az új erdőőr Papp Imre alig foglalta el állását, pár nap mulva már a fatolvajok egyikét elfogta. Csaknem minden héten fogott meg egy-két tolvajt az új erdőőr. E miatt a fatolvajok állandóan üldözték az erdőört, sőt már nem egyszer orozva rá is löttek, azonban a golyók sohasem találtak. Tegnap este, mikor Papp Imre rendes körutjáról haza felé igyekezett, az erdőben két gyanus embert látott, akikre rá szólott, hogy kik és mit akarnak.

A két ember nem válaszolt, hanem a náluk levő fegyverből az erdőőr felé löttek. Az erdőőr erre visszalött, mire a közeli fák közül egymásután 12 lövés dördült el. Az erdőőr látva, hogy egy egész bandával van dolga, futni kezdett a lakása felé, mely már nem messzire volt. Futás közben a támadók folyton lövöldöztek utánna, azonban a golyók nem találtak. Papp lakásába bezárkózott és ott várta a történendőket.

Pár pernyi szünet állott ezután be, azonban nem sokára közeli fegyverropogás volt hallható s az ablak üvegei csörömpölve hullottak a földre. Az erdőőr, aki családjával lakik, kétségbeesve várta a történendőket. A lövöldözés folyton tartott. A golyók egymásután furódtak be a kitört ablakon keresztül a falba. A kétségbeesett emberek a földre vetették magukat és így a golyók fejük felett repültek el. Az ostrom egy félóraig tarthatott, amikor végre megszűnt a lövöldözés és az ostromlók eltávoztak. Az erdőőr jelentést tett az esetről a belényesi csendőrségnek, mely megindította a nyomozást.

INNEN-ONNAN.

— Nézze kee azt a kutyát. Az oszt a kutya. Okosabb, mint a gazdája.

— Hászen. ojan kutyám sógor, én nékóm is van.

Tondi olasz archeológus most találta meg azt a bibliát, melyből a nagy Napoleon első száműzetése idejében Elba szigeten imádkozgatott. E bibliának legérdekesebb részét képezik az Udvoztó azon szavai, miket Napoleon sajátkezüleg aláhuzogatott. Az aláhuzott passzusok a következők:

— Szomorú az én lelkem mindhalálig.

— Tanuljatok tőlem, mert én szelid vagyok és alázatos szívű.

— A ti véretek tulajdon fejetekre száll.

— Ha Isten velünk, ki ellenünk?

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetiből fordítja: Bibó Bige György.

Egyszer aztán így gondolkozott az ur. „Miért is olyan rettenetes ez a mi Gonszkénk! Minden mondásomat félre érti. Mindig mérgeledődnöm kell vele. De valami módon bosszút állok rajta.“

Mikor tehát Gonszke ismét bejött, hogy a dohány tálcára paraszat tegyen, reá kiáltott.

„Allj meg! Gonszke, te mindég olyan tudós arcot csinálsz! Megállj, most kérdek tőled valamit. Tudnál e te mindenre válaszolni, a mit kérdek tőled?“

Gonszke az ajtóban megállott.

„Hogy tudnék é? Igaz, hogy én az uram, de azért önnek sem szabad velem szemben udvariatlannak lenni. Restellem kimondani, de abban a meggyőződésben vagyok, hogy olyan dolog, amihez Gonszke nem ért, nincs. Eppen azért az én tudásomban való kételkedés már sértés. Különbben jól van no! nem értek én semmihez de kérdezzen.“

„No hát ide figyelj!“

Erre az ur a tenyerét összezsapta.

„Hallottad. A tenyeremmel csattantottam. Mond meg most a jobb tenyerem csattant é vagy a bal?“

„Haha! Igazán ostoba dolgot hallok most.“

Erre megfordult, hogy a konyhába menjen.

Az ura azonban reá kiáltott.

„Mi az? Hova indulsz? El akarsz futni most?“

„Azt semmi esetre sem! Csak éppen az ajtó szárnyát fogtam meg. Ugyan kérem találja el, hogy beakartam én most jönni, vagy ki akartam menni?“

„Szamárság! Ha én azt mondom, hogy ki akartál menni, te azt mondog, hogy be akartál jönni ha az ellenkezőt mondom, te megint az ellenkezőt mondog.“

„Látja uram! Mikor ön tapsolt s kérdezett, éppen ez a helyzet volt! Ha én a jobbot mondom, ön a balt mondja, ha én a balt ön a jobbot. Igazán minden képpen én vagyok a vesztes.“

„Idáig jól van“ monda az ur!

„Hogy hogy jól van? Nem értem. Híszén én önt legyőztem.“

„Igen!“

„Akkor kérem bocsásson meg bátorságomért.“

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Ujvidék. Őszinte köszönet a támogatásért az ügy nevében is. Bizunk, hogy a jó ügyben való kitartás diadalra vezet.

Színházi előadás után
KABARÉ
az „Otthon“ kávéházban.

Butorozott
világos szoba 684-3-2
olcsón kiadó
tanító családnál.
I. kör, Tompa-utca 281. szám alatt.

Szerszámfa eladás.

Bajmok község vendéglőse a szabadkai határban, tavankuti pusztán, eladja a következő szerszámfáit:

Tavankuton, ujfalu mellett, Pertics sarkán, második dűlőben

szerszámfa } 100 drb ágac 12 m. hosszú.
 } 100 drb ágac 10 m. hosszú.

Bővebb értesítés Bajmokon a tulajdonosnál

688-3-1

Fábián János,
vendéglősnél.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **helyben, II-ik körben levő**

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször **friss sütemény, fehér és rozskenyér** kapható.

A közönség részére sütés naponta **kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.**

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály
sütőmester.
488-43-40

SCHWAB JÓZSEF

műórás és ékszerész

Szabadka (Rudics- és Petőfi-utca sarkán).

Olcsó árak! Kitűnő órák!

Dusan felszerelt raktár a legújabb dupla hangított faliórákból.

Bámulatos olcsó áron

a karácsonyi vásár tartama alatt az összes raktáron levő órák és ékszerek mélyen leszállított áron lesznek elárúsítva. 677-10-9

Arany, ezüst és nikkell zsebórák.

Raktára a világhírű Schaffhausen, Zenith, Intact, Omega, B. Modes, Perfecta óráknak! Ez óráim másodpernyi pontossággal járnak és feltétlenül megbízhatók!

Javításokat olcsón elfogadok.

Törött aranyat becserelek.

== ZSEBÓRA 5 koronától kezdve. ==

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen túl is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos áron vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*, Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

159-120

papi és polgári szabó.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

— Most jelent meg!

KLEOPATRA.
FRANCIA REGÉNY.

Irta: HENRI GRÉVILLE.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára 50 fillér.

A FALU SZÉPE.

ANGOL REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel 1 korona.

Irta: M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Az Antikrisztus Csodája.

Irta: LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel 1 korona.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I. Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órák és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI. Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos

Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokosch-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépek és kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egri-utca, a színház mellett.

Gál Péter disztemetkezési vállalkozó.

Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsébet női kalapárú.

Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-utca 22.

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-utca.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos.

Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, disztemetkezési, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házában.